

РОЛЬ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ В АКТИВІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Досліджено місце торгово-промислової палати у регулюванні розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Проаналізована діяльність Регіональної Торгово-Промислової Палати Миколаївської області, визначена її роль в активізації зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів досліджуваного регіону. Акцентовано увагу на необхідності взаємодії суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та Регіональної Торгово-Промислової Палати Миколаївської області.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, торгово-промислова палата, економіка, активізація, діяльність, підприємства, співпраця.

V. M. PEREPETCH, O. M. DEMYTER
Nicholas National Agrarian University

ROLE OF THE CHAMBER OF COMMERCE IN ACTIVATION OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY

Abstract – The paper considers the role of the Chamber of Commerce in activation of foreign economic activity. And analyzed Nikolayev RCCI activities to develop foreign economic activity. The role and features of the Chamber of Commerce as an important center of economic activity in most countries of the world and become an effective means of mutual cooperation in the general system of the world economy. And with a number of its objectives, orientations and providing a service Spector Chamber in foreign economic activity. Today, the House is a leading regional service center for the development of cooperation with businesses. And defined the essence of the House as one of the external factor of foreign trade. Note that CCI has become an effective means of mutual cooperation in the global economy and considered as an organ of state regulation of economic activity, defining its role in enhancing the development of foreign trade. Which, in turn, maintained close ties with the trade community.

Key words: foreign trade, chamber of commerce, economics, activation, activity, enterprise collaboration.

Постановка проблеми. Важливу роль в умовах ринкової економіки в активізації розвитку зовнішньоекономічної діяльності посідає Торгово-промислова палата. Цьому сприяє діяльність Палати через низку своїх завдань, напрямів та надаючи широкий спектр послуг у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання про торгово-промислові палати та зовнішньоекономічну діяльність розглядаються такими вченими як В. Бесчастний, І. Дахно, Т. Коломієць, П. Кравчук, Н. Саніахматова та ін. Разом з тим, важливим залишається питання стосовно ролі торгово-промислової палати в активізації зовнішньоекономічної діяльності.

Формування цілі статті. Метою статті є аналіз особливостей діяльності торгово-промислової палати Миколаївської області та визначення її ролі в активізації розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Економічний розвиток суспільства сприяв розвитку торгово-промислових палат як важливих центрів ділової активності у більшості країн світу. Вони стали ефективним засобом взаємовигідної співпраці в загальній системі світової економіки.

Діяльність ТПП регламентується: Законом України від 2.12.1997 № 671/97-ВР “Про торгово-промислові палати в Україні”; Положенням Про порядок державної реєстрації торгово-промислових палат. Найголовнішим документом, окрім Закону України, яким керується палата є її Статут. Згідно із законом України “Про ТПП” торгово-промислова палата є недержавною неприбутковою самоврядною організацією, яка об'єднує юридичних осіб, які створені і діють відповідно до законодавства України, та громадян країни, зареєстрованих як підприємці, та їх об'єднання [1].

Керівними органами Палати є загальні збори, президія та президент. Вищим керівним органом Палати є загальні збори засновників та членів Палати. Для керівництва поточною діяльністю Палати загальні збори обирають строком на п'ять років президента та затверджують президію у складі віце-президента і членів президії. На цей час членами ТПП України є майже 10 тисяч господарюючих суб'єктів всіх форм власності.

Цілями Палати є створення її з метою сприяння розвитку народного господарства та національної економіки, її інтеграції у світову господарську систему, формуванню сучасних промислової, фінансової, і торговельної інфраструктур, створенню сприятливих умов для підприємницької діяльності в регіоні, всебічному розвитку всіх видів підприємництва, не заборонених законодавством України, науково-технічних і торговельних зв'язків між підприємцями України та підприємцями зарубіжних країн. А також створення сприятливих умов для підприємницької діяльності, сприяння всебічному розвитку науково-технічних і торговельних зв'язків між українськими підприємцями та їх зарубіжними партнерами, представлення інтересів її членів з питань господарської діяльності як в Україні, так і за її межами [1].

Одним із напрямів ТПП є надання послуг із супроводу зовнішньоекономічної діяльності підприємств, зміцнюючи їх позиції на міжнародних ринках авторитетом та досвідом всієї системи торгово-промислових палат [2]. ТПП сприяє встановленню ділового співробітництва, як між місцевими діловими колами,

так і з іноземними партнерами. З метою розвитку зовнішньоекономічних зв'язків вони виступають ініціаторами створення змішаних торгових палат, відкривають свої представництва за кордоном.

ТПП України виконує свої функції самостійно або через регіональні торгово-промислові палати, які діють в областях, містах, а також через створені нею підприємства та інші організації, які вона об'єднує і діяльність яких координує. Однією такою є Миколаївська регіональна торгово-промислова палата, яка розпочинає свою історію з 1964 р., коли було створене Миколаївське бюро товарних експертиз, і сьогодні є невід'ємною частиною української й міжнародної системи торгово-промислових палат.

Метою РТПП Миколаївської області є сформований діловий союз, що об'єднує організації й підприємства з метою розвитку миколаївського регіону й інтеграції його у світову економічну систему, що надає унікальний комплекс послуг, необхідних для успішного бізнесу. Міжнародні зв'язки торгово-промислової палати дозволяють одержувати оперативну інформацію про бізнес-заходи за кордоном, обмінюватися комерційними пропозиціями, розширювати зовнішньоекономічні контакти, просувати продукцію миколаївського бізнесу на нові ринки.

Миколаївська регіональна торгово-промислова палата прагне стати універсальним провідником для інвестора в регіоні. Підтримка охоплює всі етапи: від підбора потенційних партнерів до рішення проблем, пов'язаних з виділенням земельної ділянки.

Завданнями торгово-промислової палати Миколаївської області є сприяння розвитку зовнішньоекономічних зв'язків, експорту українських товарів і послуг; надання практичної допомоги підприємцям у проведенні торговельно-економічних операцій на внутрішньому та зовнішньому ринках, освоєнні нових форм співробітництва; представлення інтересів членів палати стосовно питань господарської діяльності як в Україні, так і за її межами; організація взаємодії між суб'єктами підприємницької діяльності, координація їх взаємовідносин із державою в особі її органів; надання довідково-інформаційних послуг, основних відомостей, що не є комерційною таємницею, про діяльність українських підприємців і підприємців зарубіжних країн згідно з національним законодавством, сприяння поширенню, зокрема через засоби масової інформації, знань про економіку і науково-технічні досягнення, законодавство, звичаї та правила торгівлі в Україні і зарубіжних країнах, можливості зовнішньоекономічної співпраці українських підприємців; сприяння в організації інфраструктури інформаційного обслуговування підприємництва; надання послуг для здійснення комерційної діяльності іноземним фірмам та організаціям; встановлення і розвиток зв'язків з іноземними підприємцями, а також організаціями, що об'єднують або представляють їх, участь у роботі міжнародних неурядових організацій та інших спільних організацій; сприяння розвитку торгових та інших чесних звичаїв у підприємницькій діяльності; виконання інших завдань, передбачених її статутом [3].

Основними напрямками діяльності РТПП Миколаївської області визнані: розширення і зміцнення членської бази РТПП; координація роботи з органами місцевої самоврядування і державної влади; створення сучасної системи ділового інформування; вдосконалення структури традиційних послуг палати; розширення комплексу послуг за оцінкою землі для супроводу процесів інвестування; розвиток виставкової діяльності і створення сучасного виставкового центру в Миколаєві; забезпечення зовнішньоекономічних контактів з метою розширення можливостей розвитку ринків для миколаївських виробників; надання підтримки підприємствам малого та середнього бізнесу тощо [3]. У сфері зовнішньоекономічної діяльності ТПП надають такі послуги: здійснюють незалежну експертизу товарів, ТПП також уповноважені Урядом України, підтверджувати походження товарів, видавати сертифікати походження, засвідчувати обставини форс-мажору, а також торговельні й портові звичаї, прийняті в Україні; організують спеціалізовані та універсальні виставки, ярмарки а також презентації, які сприяють популяризації продукції вітчизняного виробництва, встановлення ділових контактів, на яких підприємства мають змогу продемонструвати свою продукцію.

Однією із місій Палати є сприяння розвитку зовнішньоекономічних зв'язків, встановленню контактів між вітчизняними та зарубіжними підприємцями. З метою встановлення прямих зв'язків між українськими підприємцями і представниками зарубіжних ділових кіл проводяться зустрічі, переговори, семінари, конференції та інші міжнародні заходи як в Миколаєві, так і за кордоном. Налагоджено і підтримується конструктивне співробітництво з багатьма зарубіжними посольствами та торговими місіями в Миколаєві, а також посольствами та торговими місіями Миколаєва за кордоном. За сприяння ТПП Миколаївської області вітчизняні підприємці відвідують країни, які зацікавлені в розширенні економічних зв'язків з нашою державою, а саме областю. Насамперед Миколаївська РТПП співпрацює зі всіма Палатами своєї країни, а також з Всесвітньою Федерацією торгових палат, Міжнародною торговою палатою, Московською торгово-промисловою палатою, Бансько-Бистрицькою торгово-промисловою палатою Словачької Республіки, Карловацька Жупанівською палатою Господарча Палата Хорватії. Та найбільш тісний зв'язок Миколаївська палата має з Білоруською Республікою, а саме Мінське і Гомельське відділення Білоруської торгово-промислової палати та представництво Білоруської палати в Україні.

Слід зазначити, що РТПП Миколаївської області має зв'язки з такими підприємствами і організаціями, як: Бразильсько-російська Палата з торгівлі, промисловості, культури і туризму; Бельгійсько-українська торгова палата; Італійська Торгово-промислова палата для іноземних країн; Міжнародний Чорноморський клуб; Південна Академія підвищення кадрів Мінпромполітики; Регіональний фонд підтримки підприємництва Миколаївської області [5].

В 2013 році приділялась велика увага розширенню зовнішньоекономічних зв'язків підприємств області, інформуванню зарубіжних партнерів про економічний потенціал регіону, розвитку туристичного потенціалу

Миколаївської області. Найбільш великими заходами на міжнародному рівні стали: - проведення презентації економічного потенціалу Миколаївської області на україно-австрійському бізнес-форумі “Україна і B2B платформа” у Відні; – організація та поїздки делегації області з презентацією економічного потенціалу Миколаївщини у Західно-Поморському воєводстві Польщі, в м. Щепин. Обидва заходи стали можливі завдяки співпраці з Миколаївською облдержадміністрацією. Відповідно помітними подіями також були зустрічі ділових кіл Миколаївської області з області з керівником Бюро німецької економіки в Україні О. Маркусом, ділові зустрічі з офіційними делегаціями Республіки Чехія і Карловацької жупанії (Хорватія) – з якими було налагоджено зовнішньоекономічні зв'язки. За результати зустрічей РТПП підготувала і надала гостям пакети комерційних пропозицій миколаївських фірм. З приводу комерційних пропозицій в РТПП розпочалася велика робота (яка є нововведенням) з пошуку потенційних партнерів для членів Палати за кордоном з використанням існуючих міжнародних платформ ділової інформації. Так, 12 підприємств включені в міжнародну біржу субконтрактинга та промислової кооперації. Миколаївська РТПП бере участь в Міжнародній програмі East-Invest, програмах SABIT, KOMPASS та ін. [5].

РТПП Миколаївської області при наданні зовнішньоекономічної діяльності використовує комерційну пропозицію, яка допомагає українським виробникам в пошуку ділових партнерів, надає інформацію щодо вимог до продукції. Вона складається з двох частин. Перша полягає саме в сприянні у пошуку ділових партнерів у ЄС. Друга це про сам ринок, інформація про імпорт в Євросоюзі.

Результатом інтенсивних ділових контактів із зарубіжними колегами було укладання договорів про співпрацю з Бансько-Бистрицької ТПП (Словаччина), Карловацької економічною палатою (Хорватія), Північної господарською палатою (Польща). Також відбувалося протягом року надання інформації про економічний потенціал регіону та експортних можливостях миколаївських підприємств в дипломатичні установи та торговельно-економічних місій Єгипту, Канади, Німеччини, Норвегії та інших країн.

У 2013 році отримало розвиток такий новий напрям діяльності РТПП, як організація колективної експозиції Миколаївській області на міжнародних виставках. Таким чином більше 40 миколаївських підприємств взяли участь у міжнародних виставках “АГРО-2013” (м. Київ), “Енергія-2013” (м. Запоріжжя), “ТурЕКСПО 2013” (м. Львів). Під час виставки у Львові спільно з Миколаївською облдержадміністрацією була проведена презентація туристичного потенціалу нашої області для операторів Західної України. Також в рамках цієї діяльності були організовані зустрічі бізнес-делегації регіону з представниками ділових кіл Херсона і Запоріжжя. І для миколаївських компаній та організацій було організовано дві презентації іноземних компаній: “MG Star Inc” (США) і “INDUSS” (Бельгія) [5]. Тому регіональна торгово-промислова палата бачить своє завдання в організації й активній участі в діалозі бізнесу та влади, представництві інтересів малого та середнього бізнесу з діловими партнерами.

Висновки. Отже, враховуючи зазначене слід відмітити, що торгово-промислова палата стала ефективним засобом взаємовигідної співпраці в загальній системі світової економіки. Вона має вагомий вплив саме на активізацію розвитку зовнішньоекономічної діяльності Миколаївської області, а саме через співпрацю з іншими палатами; організацію семінарів, конференцій і виставок, а також проведення ділових зустрічей із зарубіжними партнерами, результатом яких є укладання договорів про співпрацю надання послуг; проведення зустрічей, виставок, презентацій та інші міжнародні заходи. При цьому здійснюється забезпечення зовнішньоекономічних контактів з метою розширення можливостей розвитку економіки. Таким чином торгово-промислові палати є інструментом активізації розвитку зовнішньоекономічної діяльності, які сприяють розвитку економічних і торговельних зв'язків з партнерами зарубіжних країн.

Література

1. Закон України від 24.01.1995 “Про торгово-промислові палати в Україні” // Відом. Верх. Ради України, 1998. – № 13.
2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств : навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, І. Ю. Сиваченко та ін.; МОН України, Одес. держ. екон. ун-т. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 791 с.
3. Статут Миколаївської регіональної торгово-промислової палати.
4. <http://www.ucci.org.ua/ua/about.shtml>
5. <http://rtpp.com.ua/uchamber/2>

References

1. Zakon Ukrayiny vid 24.01.1995 “Pro torhovo-promyslovi palaty v Ukrayini” // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny, 1998. – № 13.
2. Zovnishn'oeconomichna diyal'nist' pidpryyemstv : navchal'nyy posibnyk / Yu. H. Kozak, N. S. Lohvynova, I. Yu. Sivachenko ta in.; MON Ukrayiny, Odes. derzh. ekon. un-t. – K. : Tsentr navchal'noyi literatury, 2006. – 791 s.
3. Statut Mykolayivskoyi rehional'noyi torhovo-promyslovoi palaty.
4. <http://www.ucci.org.ua/ua/about.shtml>
5. <http://rtpp.com.ua/uchamber/2>

Надіслана/Written: 15.06.2014 р.
Надійшла/Received: 18.06.2014 р.
Рецензент: д.е.н., проф. А. В. Ключник